

Scenariusz lekcji przyrodniczej

Formy ochrony przyrody w Polsce.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Głogi

Autor: Tomasz Hryciuk

1. Cel ogólny: poznanie form ochrony przyrody

2. Cel nadrzędny: kształtowanie potrzeby kontaktu z przyrodą, zaciekawienie przyrodą najbliższej okolicy i jej znaczenie

3. Umiejętności ucznia:

Wiedza ogólna:

1. Poznaje i wymienia formy ochrony przyrody w Polsce.
2. Wyjaśnia, co to są parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody i rozumie potrzebę ich tworzenia.
3. Wskazuje i wymienia obszary chronione najbliższej okolicy.
4. Omawia sposoby zachowania się na obszarze chronionym.
5. Poznaje rodzaje ochrony na obszarach chronionych.
6. Wyjaśnia różnice między ochroną ścisłą, a ochroną czynną.

Wiedza lokalna: Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Głogi

1. Określa rodzaje zespołów, i podaje zespoły najbliższej okolicy.
2. Poznaje zasoby przyrodnicze Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Głogi
3. Wymienia przykłady gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Głogi
4. Poznaje formy czynnej ochrony przyrody na obszarach chronionych.
5. Wymienia działania ochrony czynnej na obszarze Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Głogi

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

4. Metody pracy:

- wykład
- pogadanka
- praca indywidualna i w grupach
- ćwiczenia praktyczne
- burza mózgów
- lekcja w terenie

5. Środki dydaktyczne - lekcja stacjonarna:

- mapa fizyczna Polski,
- mapa okolicy,
- szary papier,
- Poradnik lokalnej ochrony przyrody, Wydawnictwo Klubu Przyrodników
- strona www.ochronaprzyrody.gdos.gov.pl
- Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
- karty pracy zawierające informacje o Zespole przyrodniczo-krajobrazowym Głogi

6. Środki dydaktyczne - lekcja w terenie:

- aplikacja do rozpoznawania gatunków roślin i zwierząt,
- notatniki obserwatora przyrody,
- aparat fotograficzny/telefon,

7. Przebieg lekcji - lekcja stacjonarna

Nauczyciel:

- nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem i celem lekcji,
- nauczyciel robi burzę mózgów i prosi uczniów o odpowiedzi na następujące pytania:
dlaczego należy chronić przyrodę? jaki jest cel ochrony przyrody?, jakie znają formy ochrony przyrody?,

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

- uczniowie wypowiadają się na temat celowości ochrony przyrody,
- uczniowie na podstawie podręcznika i własnych wiadomości wymieniają formy ochrony przyrody, |
- nauczyciel po krótkim wykładzie pokazuje lokalizację najwyższej formy ochrony przyrody jakim są parki narodowe oraz krajobrazowe występujące w województwie,
- Nauczyciel wymienia zespołów i przedstawia zespoły najbliższej okolicy,
- opisuje zasoby przyrodnicze Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Głogi,
- wymienia przykłady gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Głogi,
- opisuj formy czynnej ochrony przyrody na obszarach chronionych,
- wymienia działania ochrony czynnej na obszarze Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Głogi.

Praca indywidualna:

Zadanie nr 1

- należy połączyć nazwę formy ochrony przyrody z opisem:

park narodowy		obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe
rezerwat przyrody		niewielkie powierzchniowo obiekty, ale cenne pod względem przyrodniczym, obszary mające znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne,

		śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna
obszary Natura 2000		sieć obszarów, gdzie ochroną objęte są siedliska przyrodnicze i gatunki, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy
użytek ekologiczny		obszar zachowany w stanie mało zmienionym – ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi lub walorami krajobrazowymi

Zadanie nr 2

- wytypuj cenny przyrodniczo obszar, który mógłby zostać formą ochrony przyrody oraz uzupełnij poniższą tabelkę:

1.	Proponowana forma ochrony:	
2.	Proponowana nazwa obszaru:	
3.	Położenie geograficzne/administracyjne:	
4.	Gatunki, roślin, zwierząt, grzybów:	
5.	Unikatowość środowiska:	
6.	Walory krajobrazowe:	
7.	Walory kulturowe:	
8.	Uzasadnienie objęcia ochroną:	

Praca w grupie:

Zadanie nr 1

- nauczyciel dzieli klasę na grupy, po 4 osoby w grupie. Grupa na szarym papierze ma za zadanie odpowiedzieć na następujące zagadnienia:
- wymienienie form ochrony przyrody znajdujących się najbliżej swojej miejscowości,
- jakie są różnice między formami ochrony,
- jakie są ochrony na obszarach chronionych, oraz jakie są różnice między ochroną ścisłą, a ochroną czynną,
- jakie zasady obowiązują na danych obszarach chronionych.

Zadanie nr 2

- nauczyciel dzieli klasę na grupy, po 4 osoby w grupie,
- zabawa w parki i rezerваты tak jak gra państwa-miasta,
- uczniowie w rubrykach wpisują: park narodowy, rezerwat przyrody, obszar Natura 2000, roślina chroniona, zwierzę chronione.

Zadanie nr 3

- nauczyciel dzieli klasę na grupy, po 4 osoby w grupie,
- krótkie podsumowanie wiadomości o Zespole przyrodniczo-krajobrazowym Głogi w formie sprawdzianu:
- jakiego typu jest to zespół?
- w którym roku został powołany?
- jakie rośliny chronione występują na terenie zespołu?
- jakie rodzaje ochrony czynnej są wykonywane na terenie zespołu?.

8. Przebieg lekcji - lekcja w terenie

- nauczyciel zapoznaje uczniów z terenem zespołu, oraz z zagospodarowaniem turystycznym, które na tym obszarze powstało,
- przedstawia jeszcze raz główne cechy zespołu oraz gatunki roślin i występujące na terenie

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

zespołu

- pokazuje skutki działań ochrony czynnej oraz co powstaje gdy tych działań się nie prowadzi,
- uczniowie za pomocą aplikacji poznają gatunki występujące w rezerwacie.

9. Zadanie domowe

- wykonanie zielnika roślin,
- nauczyciel przydziela 5 różnych gatunków roślin każdemu uczniowi.

10. Opis Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Głogi

Położenie: Gmina Mielnik

Powierzchnia: 50,85 ha

Rok utworzenia: 1994

Cel ochrony: ochrona fragmentu krawędzi przełomowej doliny Bugu, charakteryzującej się bogatą rzeźbą terenu, rzadką roślinnością kserotermiczną i wysokimi walorami krajobrazowymi

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Głogi położony jest w gminie Mielnik. Szczególną wartość tego obiektu stanowią dobrze zachowane utwory polodowcowe w postaci serii wzniesień o znacznej wysokości względnej, poprzecinane siecią wąwozów powstałych w wyniku działalności erozyjnej wód, spływających z wysoczyzny do doliny Bugu. Murawy w zespole przyrodniczo-krajobrazowym Głogi zajmują strome zbocza doliny Bugu o wystawie południowej i rozwijają się na podłożu kredowym, co sprzyja ich bogactwu florystycznemu.

Występuje tam szereg gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem, takich jak chronione: goryczka krzyżowa i zawilec wielkokwiatowy, a także m.in. czosnek skalny, aster gawędka, dziurawiec skąpo-kwiatowy, tymotka Boehmera i inne.

Największym zagrożeniem dla występujących tu gatunków jest ich zanik na skutek postępującej sukcesji wtórnej w postaci zarośli.

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

Teren zespołu przyrodniczo-krajobrazowego został udostępniony zwiedzającym oraz zagospodarowany turystycznie. Utworzono tutaj cztery terenowe ścieżki edukacyjno-poznawcze, o łącznej długości ponad 3,5 km i o różnym stopniu trudności. Na szczycie wzniesienia znajduje się również wieża widokowa, skąd rozpościera się przepiękny widok na dolinę Bugu.

Niniejsze scenariusze lekcji powstały w wsparciu finansowym Unii Europejskiej w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020.

Za treść scenariuszy lekcji odpowiada wyłącznie Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu” oraz Agencja lokalnego rozwoju gospodarczego powiatu Kamionka – Bużańska i nie może być on odbierany jako odzwierciedlenie stanowiska Unii Europejskiej.

Ці плани уроків були розроблені за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020.

Зміст сценаріїв уроку є виключною відповідальністю Асоціація " Місцева група активної діяльності – Тигель Долини Бугу " та громадська організація «Агенція місцевого економічного розвитку Кам'янка - Бузького району», і його не можна тлумачити як відображення позиції Європейського Союзу.

These lesson plans have been developed with the financial support from European Union as a part of Cross Border Cooperation Programme Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020.

The content of the lesson scenarios is the sole responsibility of the Association 'Local Action Group – Bug Melting Pot' and Agency of Local Economic Development of Kamionka Buzanska Poviats and it cannot be considered as a reflection of European Union's statement.

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

